

Nr 25/2018 (grudzień)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), dra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Medal dla prof. Drążkowskiej

14 grudnia 2018 r. w Muzeum Katyńskim w Warszawie odbyła się uroczystość, na której prof. dr hab. Anna Drążkowska z Instytutu Archeologii otrzymała medal „Prawda i Pamięć”, nadany przez Stowarzyszenie Rodzina Katyńska. Odznaczenie przyznano za wieloletnią współpracę z Muzeum, konserwację przedmiotów i opiekę nad zbiorami.

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

„Dylematy przełomu (...)”

4 grudnia 2018 r. w Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu odbyła się konferencja naukowa zatytułowana „Dylematy przełomu. Grudziądz i okolice w pierwszych latach niepodległości”, zorganizowana w ramach obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Jej współorganizatorami był Wydział Nauk Historycznych i Instytut Historii i Archiwistyki.

Kawaleria polska i obca w XIX i XX w.

7 grudnia 2018 r. w Szczecinie odbyła się konferencja naukowa pt. „Kawaleria polska i obca w XIX i XX w.”, zorganizowana przez Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz - w osobie prof. dr hab. Aleksandra Smolińskiego - przez Instytut Historii i Archiwistyki Wydziału Nauk Historycznych.

Konferencja tegumentologiczna zakończona

W dn. 13-14 grudnia 2018 r. odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Oprawoznacząca zorganizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii wraz z Książnicą Kopernikańską i Zespołem Badawczym z WH UAM. Imprezie towarzyszyła wystawa opraw książkowych z XIV-XVIII wieku ze zbiorów Książnicy, na którą przygotowano bogato

ilustrowany katalog w opracowaniu dr. hab. Arkadiusza Wagnera we współpracy z Beatą Madajewską i Anną Mazerską.

WYKŁADY i ODCZYTY

O elektronicznym zarządzaniu dokumentacją z praktykiem

19 grudnia 2018 r. studenci I roku studiów II stopnia na kierunku zarządzanie informacją i bibliologia mieli okazję wysłuchać wykładu dr Ewy Kurkowskiej o problemach funkcjonowania Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją w Polsce. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach zajęć społeczeństwo informacji i wiedzy, podczas którego zaproszony gość zaprezentował perspektywy rozwoju e-administracji, wspierając się przykładami z najbliższego otoczenia.

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE

Badania w Zatoce Puckiej

Od kilku miesięcy zespół pod kierunkiem dr. hab. Andrzej Pydyna z Zakładu Archeologii Podwodnej Instytutu Archeologii prowadzi w Zatoce Puckiej badania, które mają na celu rekonstrukcję pozostałości wczesnośredniowiecznego portu w Pucku. Prace prowadzone są w ramach europejskiego projektu *Virtual Arch - Visualize to Valorize*, finansowanego z programu *Interreg Central Europe*. Oprócz Urzędu Miasta w Pucku oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w projekcie biorą udział partnerzy zagraniczni, między innymi z Chorwacji, Czech, Austrii, Włoch, Słowacji, Słowenii czy Niemiec. Przedsięwzięcie zakłada popularyzację i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie archeologicznym. Do jego realizacji wykorzystywane są metody wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości, które stanowią coraz bardziej popularne narzędzia prezentacji trudno dostępnych obiektów. Przygotowywane materiały staną się podstawą do opracowania, we współpracy z Urzędem Miasta w Pucku, wizualizacji, które będą dostępne w ramach specjalnej aplikacji na urządzenia mobilne.

INNE WYDARZENIA

Znaki wolności

10 listopada 2018 r. na Zamku Królewskim w Warszawie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Znaki wolności”. O trwaniu polskiej tożsamości narodowej”, w którym wziął udział Prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą. Kuratorami wydarzenia, zorganizowanego w 100-lecie odzyskania niepodległości, zostali dr hab. Irena Dżurkowska-Kossowska, prof. UMK z Katedry Historii Sztuki i Kultury oraz dr Łukasz Kossowski z Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie.

Monumentalna ekspozycja, zrealizowana w ramach programu Niepodległa, objęła rekordową jak na polskie warunki wystawiennicze liczbę 30 sal, w których zaprezentowano niemal 500 dzieł sztuki, pozyskanych z wielu instytucji i

kolekcji prywatnych, a także kilkaset fotografii dokumentalnych, materiałów filmowych i dźwiękowych, komentarzy historycznych czy dokumentów archiwalnych.

Posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Komisji

W dn. 3–5 grudnia 2018 r. w Kijowie odbyło się drugie posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Komisji dla badania relacji wzajemnych w latach 1917–1921. Komisję powołano 22 marca 2018 r. przy Uniwersytecie Warszawskim i Narodowym Uniwersytecie „Akademia Kijowsko-Mohylańska”. W jej skład wchodzi 16 badaczy – znawców tej problematyki z różnych ośrodków akademickich Polski i Ukrainy. W pracach Komisji uczestniczy dr hab. Maciej Krotofil z Instytutu Historii i Archiwistyki. W grudniowym spotkaniu Komisji wzięli udział: wicepremier Ukrainy, Stepan Kubiw oraz ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie, Jan Piekło. W ramach posiedzenia Komisji odbyła się konferencja „Rok 1918 w dziejach Polski i Ukrainy”. Odbyło się także robocze seminarium w Centralnym Archiwum Państwowym Wyższych Organów Władzy i Administracji Ukrainy z udziałem dyrekcji tej instytucji.

Promocja monografii

6 grudnia 2018 r. odbyła się w Szczecinie promocja monografii zatytułowanej „12 Pułk Ułanów Podolskich. Wspomnienia i materiały”, której jednym z autorów jest prof. dr hab. Aleksander Smoliński.

X Seminarium Gwiazdkowe

18 grudnia 2018 r. odbyło się w Instytucie Archeologii X Seminarium Gwiazdkowe, podczas którego pracownicy i doktoranci zaprezentowali wyniki swoich badań. Gościem Seminarium był Dziekan Wydziału Nauk Historycznych – prof. dr hab. Stanisław Roszak. Przed rozpoczęciem obrad została wręczona, przyznawana corocznie przez Kapitułę Promotorów Prac Magisterskich, nagroda im. Romana Jakimowicza za najlepszą pracę magisterską napisaną w Instytucie Archeologii. W 2018 r. otrzymał ją mgr Patryk Banasiak za pracę pt. „Wczesnośredniowieczne przeprawy wiślane na odcinku dobrzyńsko-grudziądzkim rzeki”, zrealizowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Chudziaka. Seminarium było też okazją do wręczenia dyplomów i nagród studentom i doktorantom za udział w przygotowaniu i obsłudze wydarzeń naukowych, odbywających się w Instytucie oraz za zaangażowanie w promowanie toruńskiej archeologii.

Słownik polskich artystów na obczyźnie

Z końcem 2018 roku zakończył się pierwszy etap prac nad „Słownikiem polskich artystów na obczyźnie od XIX do XXI wieku”, złożonego z tomów: „Słownik polskich artystów plastyków w Wielkiej Brytanii w XX wieku”, „Słownik polskich artystów plastyków we Francji w XX wieku” oraz „Słownik polskich artystów plastyków w Kanadzie”. Przedsięwzięcie jest realizowane przez historyków sztuki z Polski, jak i spoza kraju. Kierownictwo nad zespołem badawczym objęli prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz i prof. dr hab. Jerzy Malinowski na zlecenie nowo powołanego przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA.

Podręcznik Artyści plastycy generała Władysława Andersa

W grudniu 2018 r. nakładem Fundacji Towarzystwo Projektów Edukacyjnych w Warszawie ukazał się ilustrowany mini podręcznik autorstwa prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza pt. *Artyści plastycy generała Władysława*

Andersa/The fine artists of General Władysław Anders, przeznaczony dla uczniów polskich szkół na emigracji. Promocja podręcznika i edukacyjne działania wokół tematu polskiej sztuki na emigracji planowane są na rok 2019 w ośrodkach polonijnych.

TSB w Index Copernicus

Czasopismo naukowe TSB wydawane przy Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii uzyskało wysoką notę w Index Copernicus na poziomie 83.8. Dla porównania: „Roczniki Biblioteczne” mają wskaźnik na poziomie 51,66, „Przegląd Biblioteczny” - 43,42, natomiast „Zagadnienia Informacji Naukowej” 67,35. Serdecznie zapraszamy do lektury.

POLSKA MISJA HISTORYCZNA

Goście PMH w Würzburgu

W ostatnich tygodniach grudnia gościła w Würzburgu dr Julia Możdżeń z Biblioteki Uniwersyteckiej, która zrealizowała swój pobyt naukowy dzięki grantowi JM Rektora UMK. Dr Możdżeń przeprowadziła kwerendę biblioteczną związaną z projektem pod tytułem „*Schreibkalender*” z obszaru południowych Niemiec w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu: *opracowanie katalogu*. Lista wszystkich stypendystów i gości Misji: <http://pmh.umk.pl/start/stypendysty-i-goscie-pmh>

Wykłady i spotkania ze stypendystami

10 grudnia 2018 r. w biurze Misji odbyło się spotkanie z dr Julią Możdżeń, podczas którego przedstawiła ona w języku niemieckim wyniki własnych badań na temat wilkierzy miasta Torunia w średniowieczu. Bliższe informacje: <http://pmh.umk.pl/start/aktualnosci>

Konkursy stypendialne

W grudniu został rozstrzygnięty konkurs na dwutygodniowe granty JM Rektora UMK prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna na pobyt badawczy w Würzburgu. Laureatami konkursu zostało szesnastu pracowników i doktorantów naszej uczelni: mgr Natalia Chodorowska (Wydział Filologiczny), dr hab. Marcin Czyżniewski, prof. UMK (Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych), dr Agnieszka Rosa (Wydział Nauk Historycznych), dr hab. Przemysław Wojciechowski, prof. UMK (Wydział Nauk Historycznych), dr n. med. Aleksander Zwierz (Wydział Nauk o Zdrowiu), prof. dr hab. Janusz Tandecki (Wydział Nauk Historycznych), dr Krystyna Bojałkowska (Wydział Filologiczny), prof. dr hab. Adam Grzeliński (Wydział Humanistyczny), mgr Julia Trzeciakowska (Wydział Filologiczny), dr Magdalena Wiśniewska-Drewniak (Wydział Nauk Historycznych), mgr Hubert Mazur (Wydział Nauk Historycznych), dr hab. Agnieszka Bień-Kacała, prof. UMK (Wydział Prawa i Administracji), dr hab. Rafał Michalski (Wydział Humanistyczny), dr n. med. Elżbieta Bernaciak (Wydział Nauk o Zdrowiu), dr hab. Krzysztof Kopiński, prof. UMK (Wydział Nauk Historycznych), dr hab. Mieczysław Kunz (Wydział Nauk o Ziemi).

Konkurs na stypendia Polskiej Misji Historycznej w 2019 roku ufundowane przez Bawarską Kancelarię Państwową nie został jeszcze rozstrzygnięty.

DOKTORATY I HABILITACJE

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia:

- Olga Yoshida-Mądrowska - *Elementy tradycyjnej kultury wizualnej w japońskiej propagandzie wojennej w latach 1868-1945*; promotor: prof. dr hab. Aleksander Smoliński; data nadania stopnia: 15 grudnia 2018
- Marta Sikorska - *Smak i tożsamość. Polska i niemiecka literatura kulinarna w XVII wieku*; promotor: dr hab. Jarosław Dumanowski, prof. UMK; data nadania stopnia: 15 grudnia 2018
- Witold Konopka - *Dzieje Kościoła katolickiego w Toruniu w latach 1945-1992*; promotor: prof. dr hab. Waldemar Rozynekowski; data nadania stopnia: 15 grudnia 2018 r.

NOWE PUBLIKACJE

- *12 Pułk Ułanów Podolskich. Wspomnienia i materiały*. Opracowali i opatrzyli komentarzami Renata Gałaj-Dempniak, Aleksander Smoliński, Henryk Walczak, Andrzej Wojtaszak, Szczecin: EkoDom, 2018, 323 s.
- Zbigniew Girzyński, *Między Londynem a Warszawą. Polacy we Francji w polityce rządu uchodźczego i władz Polski Ludowej w latach 1944-1956*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018, 864 s.
- *Historia, duszpasterstwo, wychowanie - 70 lat obecności michalitów w Toruniu*, red. Waldemar Rozynekowski, Krzysztof Winiarski, Toruń: Machina Druku, 2018, 178 s.
- *Kawaleria i artyleria konna Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej. Kujawy i Pomorze (Kalendarz na 2019 r.)*, oprac. i konsultacja historyczna Aleksander Smoliński, il. Zenon Pecko, Gdańsk: IPN Oddział w Gdańsku, 2018, niepaginowany.
- *Księga ławnicza Starego Miasta Torunia (1479-1515)*, cz. 1-2, wyd. Krzysztof Kopiński, Krzysztof Mikulski, Janusz Tandecki, Toruń: Towarzystwo Naukowe w Toruniu, 2018, 998 s.
- *Oprawy książkowe XIV - XVIII wieku w zbiorach Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, Część I, Rzeczpospolita, Prusy, Dolny Śląsk, Katalog wystawy*, oprac. Arkadiusz Wagner, współpr. Beata Madajewska, Anna Mazerska, Toruń: WBP – Książnica Kopernikańska w Toruniu, Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK w Toruniu, 2018.
- *Rzecz o obywatela obowiązkach obronnych*, red. Teresa Usewicz, Radosław Tyślewicz, Robert Rybak, Gdynia: Wydawnictwo BP, 2018, 221 s.

- *Wojna - wojsko - bezpieczeństwo poprzez stulecia i epoki. Studia i materiały*. Tom III. Praca zbiorowa pod red. Renaty Gałaj-Dempniak, Danuty Okoń, Aleksandra Smolińskiego, Henryka Walczaka, Andrzeja Wojtaszaka, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Wydziału Humanistycznego US, 2018, 548 s.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, dr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.